

บันทึก

เรื่อง การนำของเข้าไปขายในตลาดของรัฐบาลโดยไม่เสียค่าเช่า

ตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ฎ.๗๔๔๐/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ทาหรือปัญหากฎหมายเรื่องที่มีบุคคลนำของเข้าไปขายในตลาดจังหวัดนครพนม ซึ่งรัฐบาลเป็นเจ้าของและจัดการดูแล โดยไม่ยอมเสียค่าเช่าตามอัตราปกติ ซึ่งได้กำหนดไว้สำหรับการให้เช่าสถานที่เพื่อวางของขาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการร่างกฎหมายชุดที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหานี้แล้ว ตามข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ ในชั้นนี้กรรมการมีความเห็นว่า

ก) ตลาดรายนี้ กรมในรัฐบาลได้ตั้งขึ้นและจัดการดูแล เพื่อหาทำไร โดยให้เช่าที่แก่ผู้นำของมาวางขาย

ข) ด้วยเหตุนี้ ตลาดรายนี้จึงเป็นสถานที่ของเอกชน และกรมในรัฐบาลนั้นก็เป็นผู้ดำเนินการในฐานะเช่นเดียวกับเอกชนอื่น

ค) ตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๖ (๑๒) ตลาดเอกชนถือว่าเป็นสาธารณสถาน ฉะนั้นเจ้าหน้าที่จึงมีสิทธิที่จะเข้าไปในสถานที่นั้นเพื่อป้องกันหรือปราบปรามการกระทำความผิดอาญา หากว่ามีเกิดขึ้นในสถานที่นั้น ได้โดยอิสระ

ง) ตลาดเอกชนนั้น อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๗๗ มาตรา ๖๔ ถึงมาตรา ๖๗ ซึ่งบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเข้าทำการตรวจตราและควบคุมได้ แต่อาจจะกล่าวได้ทันทีว่า บทบัญญัติดังกล่าวแล้วนั้นเกี่ยวกับเรื่องสุขาภิบาลโดยเฉพาะ หากได้เกี่ยวกับเรื่องสิทธิของเจ้าของตลาดเอกชนที่จะเรียกร้อยเอาเงินจากลูกค้าของตนหรือเกี่ยวกับข้อโต้แย้งในข้อกฎหมายในเรื่องไม่ชำระเงินค่าเช่าไม่

ปัญหาจึงคงสรุปลงได้ดังนี้

ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในเรื่องนี้ จะถือว่าเป็นความผิดทางอาญาอย่างใดหรือไม่ ซึ่งตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจจะเข้าไปเกี่ยวข้องได้

ความผิดทางอาญาซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้นั้น ก็มีแต่ความผิดฐานบุกรุกอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นเท่านั้น

เรื่องความผิดฐานบุกรุกนั้น มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒๗ หรือ ๓๒๘ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา แต่มาตรา ๗๓๙ เป็นเรื่องบุกรุกเคสสถานหรือในรั้วเขตของเคสสถาน ฉะนั้น จึงไม่ตรงกับเรื่องนี้ ส่วนมาตรา ๓๒๘ เป็นเรื่องบุกรุกอสังหาริมทรัพย์โดยทั่วไป

เมื่อได้พิเคราะห์มาตรา ๓๒๗ แล้ว กรรมการมีความเห็นว่า จะต้องตีความมาตรานี้โดยเคร่งครัด ดังนี้ คือ

ที่จะเป็นผิดตามมาตรา ๓๒๗ นี้ ก็ต่อเมื่อผู้กระทำผิดมีเจตนา “จะมีให้ผู้อื่นครอบครองทรัพย์สินของเขาอันพึงเคลื่อนจากที่มิได้นั้นโดยความปกตีสู่” ข้อนี้เป็นเงื่อนไขที่เขียนไว้ในตอนต้นแห่งมาตรานี้ และเป็นเจตนาที่ใช้บังคับแก่กรรมต่าง ๆ ดังที่ระบุไว้ในมาตรานี้ทุกกรณี

ส่วนกรรมที่จะประกอบเป็นองค์ความผิดฐานบุกรุกนั้น จึงอาจมีได้สามประการดังนี้ คือ

๑) ประพฤติผิดกฎหมายบังอาจเข้าถือเอาทรัพย์สินนั้น

๒) หรือ (เพื่อจะถือเอาทรัพย์สินของเขาเช่นนั้น) บังอาจยกย้าย หรือ ทำลายเครื่องหมายเขตต์

๓) หรือบังอาจเข้าไปภายในเขตของเขา

ฉะนั้นเพียงแค่เข้าไปภายในเขตของเขาด้วยเจตนาดังกล่าวข้างต้น ก็มีความผิดตามมาตรานี้ได้

การที่ตีความดังนี้ ก็โดยอาศัยถ้อยคำตามฉบับภาษาไทย และภาษาอังกฤษซึ่งมีคำว่า “หรือ” แยกกรณีทั้ง ๓ ไว้ และคำแปลฉบับภาษาฝรั่งเศสก็สนับสนุนความเห็นข้อนี้ไว้ชัด เพราะได้ใส่เครื่องหมายจุลภาคไว้เพื่อแสดงให้เห็นว่า คำว่า “เพื่อจะถือเอาทรัพย์สินของเขาเช่นนั้น” ใช้ประกอบคำว่า “บังอาจยกย้ายหรือทำลายเครื่องหมายเขต” ในข้อ ๒ โดยเฉพาะเท่านั้น

เพราะฉะนั้น ถ้ามีแต่เพียงเจตนาไม่ชำระค่าเช่า มิได้มีเจตนาที่จะ “มิให้ผู้อื่นครอบครองทรัพย์สินของเขาอันพึงเคลื่อนจากที่มิได้ โดยความปกตีสู่แล้ว” ก็ยังไม่พอที่จะยกมาตรา ๓๒๗ มาใช้บังคับได้” อย่างไรก็ตาม ข้อนี้เป็นปัญหาข้อเท็จจริงซึ่งจะต้องพิจารณาโดยอาศัยพฤติการณ์แวดล้อมของเรื่องที่เกิดขึ้น

(ลงชื่อ) เดือน บุญนาค

(นายเดือน บุญนาค)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๕๒